

ÕPETAJAD STREIKISID:

Tegelikult ei ole asi ammu enam rahas, vaid lugupidamises.

Loe lk 2

VII aastakäik RAKVERE VALLA AJALEHT

Veebruar 2024 • Nr 2 (74)

Teod väärivad märkamist

Taas on kätte jõudnud aastas see imeline aeg, kus püüame märgata enda ümber väarikaid ja auväärseid inimesi, keda tunnustada meie valla kõrgeima aumärgiga.

Sel aastal jõudsid märgisaajate hulka kaks väga südikat ja tegutsemishimulist naist, kes on andnud suure panuse oma valdkonna töösse, kelle tegemised on väärinud mitmeid tunnustusi ning kes on auga teeninud välja valla aukodaniku tiitli.

Sõmeru põhikooli direktor VIRGE ONG, märkimisväärse töö eest Sõmeru kooli kujundamisel, koostöise ja ettevõtlikkust arendava õpikäsitluse ning Rakvere valla hariduselu edendamisel.

Virge Ong.

FOTO: ERAKOGUST

Virge Ong on Sõmeru kooli juhtinud alates 2005. aastast, seega on käsil 19-nes õppeaasta. Virge algatusel sai Aluvere põhikoolist juba 2006. aasta sügisest Sõmeru põhikool. Tema juhtimisel on nende aastatega kool ja õpetamise kvaliteet teinud läbi märgatava maine paranduse protsessi. Ometi ei ole see Virget jätnud mugavustsooni, vaid ta leiab järjest uusi väljakutseid ja võimalusi paremuse poole liikumiseks.

Virge eestvedamisel on kogu kooli kollektiiv toimemas ja tänu tema entusiasmile on kool viimastel aastatel saanud mitmeid märkimisväärseid tunnustusi:

- Hea Kooli teerajaja 2021 – tunnustus õpilaste individuaalsete vajaduste märkamise ja toetamise ning koostöise koolikultuuri kujundamise eest.

- Haridusprogrammi „Ettevõtlik kool“ hõbetase perioodiks 01.01.2021–31.01.2023.

- Hea Kooli Edendaja 2022 – tunnustus klassijuhataja rolli mõtestamise

ja väärtuspõhise klassikultuuri kujundamise eest.

- Ettevõtliku kooli ETTEVÕTLIK PROJEKT 2022 nominent projekti „Ettevõtliku õppe näidistund Viljandi Jakobsoni Kooli õpetajatele“ eest, kus Sõmeru kooli õpetajad võõrustasid ettevõtlikke näidistundidega umbes 50 külalist.

- Haridusprogrammi „Ettevõtlik kool“ kuldtaeme kvaliteedimärgis – välja antud 07.06.2023, kehtivusega kuni 31.12.2026.

- 2023. aastal anti Sõmeru põhikoolile Liikuma Kutsuva Kooli vapp.

- 27.12.2023 sai kool Erasmus+ ja Euroopa Sotsiaalkorpuse Agentuuri teate, et Sõmeru põhikoolile on omistatud Erasmus õpirände akrediteering üldhariduse valdkonnas kehtivusajaga 01.02.2024 – 31.12.2027.

Virge on paaril viimasel õppeaastal olnud oodatud koolitaja üle Eesti. Ta on käinud koolitamas teiste koolide õpetajaid, kuidas korraldada ettevõtlikku õpet, tuues eeskujuks oma kooli ettevõtlikke tunde.

Nii on kool saanud tuntuks üle riigi. Meie vastu tuntakse huvi ning soovitakse tulla kogemusi saama ja vahetama. Virge on sageli nõuandjaks teistele koolijuhtidele.

Virge eesmärk on olnud teha Sõmeru koolist hea mainega, kaasaegse õpikäsitlusega konkurentsi võimeline kool. See on järjepidava ja sihikindla tegutsemisega tal õnnestunud. Virge tunneb alati siirast rõõmu oma kooli, õpilaste ja õpetajate edusammude üle. Ta teeb oma tööd südamega ja suure pühendumusega.

Virge on olnud nii oma valla kui ka üleriigilises hariduselus alati julge kaasa- rääkija. Ta ei karda riskida ja on jätkuvalt valmis vastu võtma uusi väljakutseid.

Rakvere vallavalitsuse sotsiaaltööspe tsialist MIRJE REINUMÄE, kauaaegse töö ja välja- paistvate teenete eest sotsiaalvaldkonnas.

Mirje Reinumäe on kauaaegne sotsiaalvaldkonna spetsialist, kes alustas 1994. aastal Rak-

vere vallavalitsuses tööd sotsiaalnõunikuna ning jätkas sotsiaaltööspe tsialistina peale valdade ühinemist 2017. aastal.

Mirje on südamega pa- nustanud oma teadmisi ja oskusi abi vajavate ini- meste aitamisel. Ta on ala- ti rõhutanud, et üksteist tuleb toetada ja abistada, üheskoos saab kõige- ga hakkama.

Mirjet iseloomustab hoolivus, heasoovlikkus ja abivalmidus, ta on orienteeritud inimeste abistamisele ja lahen- duste leidmisele ka kõige keerulisemas olukorras. Ta märkab, kuulab ära, mõistab, toetab, lohutab ja innustab. Tema poole pöörduvad oma murede- ga nii vanad kui noored. Ukraina sõja puhkemine tõi sotsiaalvaldkonda olu- list lisatööd, sest põgeni- ke pered vajasid mõistvat suhtumist, nõu ja abi.

Mirje huvitub inime- se käekäigust tervikuna, sest see võimaldab olla

keerukate probleemide lahendamisel toeks ning aidata elus ettetulevaid raskusi seljatada.

Mirje ei pea paljuku söi- ta ise abivajaja juurde, et uurida, kas kõik on hästi. Ta valutab südant, kui mõni kauaaegne klient pole endast mõnda aega märku andnud. Tema jaoks on oluline, et igal inimesel oleks alati soe kodu ja ta ei peaks kan- natama tühja kõhtu. Mirje aastatepikkune töö on olnud suureks abiks pal- judele peredele heaolu tagamisel.

Mirje Reinumäed tun- nustati 2022. a silma- paistva töö eest sotsiaal- valdkonnas tänukirja ja Eesti Sotsiaaltöö Assot- siatsiooni (ESTA) rinna- märgiga.

Aumärgid ja tänu- plaadid antakse üle 22. veebruaril EV aasta- päeva pidulikul tähistami- sel Sõmeru keskuse- hoones.

Mirje Reinumäe.

FOTO: KAIE KRANICH

Lindude toidu- laud olgu lindu- dele sobilik

Kaunis põh- jamaine talv on silmale ilus vaadata, kuid paljude linnalindude

jaoks tähendab see kehvade toidulauda. Kuigi linna- lindude toidulaud on üldiselt priskem kui metsas, on meil võimalik loodusega side luua ja üks viis selleks on talvel lindude toitmine. Inimesed saavad nii lindude elu lihtsamaks teha, samas on aga tähtis meeles hoida, et teadmatusest võime kasu asemel hoopis kahju teha.

Eesti Loodusmuuseumi zooloog Lennart Lennuk rõhutab, et toitmisega tuleb siiski piiri pidada: „Lindudele võib lisatoitu pak- kuda mõõdukalt, nii säilib neil oskus loodusest toitu leida ka talvel. Veelinnud lisatoitu ei vaja ja see mõjub neile halvasti.“ Eesti Loodusmuuseumi bioloog ja keskkonnahariduse osakon- na juhataja Maria Metsaorg lisab, et nii jäävad veelinnud inimesest sõltuvaks ning ei lähe rändele: „Veelinde ähvardab paigale jäädes hukkimine. Vee- lindude toitmine on lubamatu.“

„Lindude toitmine aitab loo- dusega sidet hoida ja sel on ka loodushariduslik väljund,“ ütleb Lennart Lennuk, rõhutades, et kui talvel linde toitma juba hakkad, siis on regulaarsus väga oluline. Linnud harjuvad sinu toidumajas käima ning kui ühtäkki toidulaud tühi on, jäävad ka nende kõhud tühjaks.

Milline võiks olla lindude toidulaud?

Kõige tavalisem lisatoit pe- kitükk või erinevad seemned. Võrkudesse pakitud rasvapallid pole mitmel põhjusel hea valik – võrk ise on plastikust ja mitte keskkonnasõbralik, rasvapalli- des võib aga leiduda lisaaineid, mis pole linnukestele kõige paremad. Värvulistele meeldi- vad pekk ja päevalilleseemned, kuid sobivat sööki leiad ka kuivaineriulist: kaerahelbed, pähklid jms.

Pea meeles ka seda, et toit peaks olema maitsestatamata, siis on kindel, et seda tehes on mõeldud lindude tervisele.

DAGMAR LAMP
Eesti Loodusmuuseumi
kommunikatsioonijuht

Kultuuririkkuse aasta

2024. aastal tähistame teema-aastana Eesti kultuuririkkust, märkame, väärtustame ja hoiame Eesti kogukondade ning rahvaste kultuuride mitmekesisust. See on väärtus, mis ühendab kõiki meid, kes me Eestit südames kanname.

SIIRI SAARMETS
kultuurinõunik

Eesti on alati olnud koduks erinevatele rahvastele, nii nagu maailm on alati olnud koduks Eesti

inimestele. Täna elab Eestis 211 rahvusest inimest, räägitakse 243 emakeelt, ollakse sündinud 175 riigis ja omatakse 151 riigi kodakondsust. Samal ajal elab üle ilma 165 000–200 000 eestlast ning Eestist pärit inimest. Seeläbi loodud kogukondade ja rahvaste mitmekesisust rikastavad veelgi omapärad, mille poolest iga inimene kõigist teistest erineb.

„Kogukondade ja rahvaste omapärade koosmõjus sünnib Eesti kultuuririkkus. Just sellele Eesti inimesi ühendavale väärtusele pöörame tähelepanu Kultuuriministeeriumi algatatud teema-aasta raames.“ Nii tutvustatakse kultuuririkkuse aastat Integratsiooni Sihtasutuse veebilehel.

Rakvere vallas kutsume kultuuririkkust tähistama kõiki valla kogukondi, et üheskoos tegutseda. Ainult koos suurendame kogukonna õlatunnet. Meie, kultuuritöötajad, soovime oma publikule pakkuda palju mitmekesiseid sündmusi läbi aasta. Nii alustasime aastat taaselustatut isetegevuslaste ühise peoga. Hea meel oli näha, et meie kultuurikogukonnas on nii palju tublisid kollektiive. Aitäh kõikidele valla isetegevuslastele, kes kõik on omanäolised ja oma tegemistega. Samuti ootame kõiki juba 1. juunil valla ühele suurimale niimiüritusele ehk juba XI Maaelufestivalile. Läbi aasta pakume külastajatele ikka tantsu- ja salongiõhtuid ning palju muud põnevat. Ootame publikut kõikidele sündmustele keskusehoonesse, aga ka kõikidesse valla raamatukogudesse. Valla kultuuriüritustega saab kursis olla valla ajalehe, kodulehe ja FB Sündmused Rakvere Vallas lehe kaudu.

Koos on tore olla!

Eesti tarbija on oma õigustest jätkuvalt teadlik

Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt 2023. aasta lõpus tehtud uuringu tulemused näitavad, et tarbijate kõrge teadlikkus oma õigustest on viimasel kahel aastal püsinud samas suurusjärgus, oluliselt peetakse keskkonnasõbralikku tootmist ja toodete pikka kasutusiga.

„Värsked uuringutulemused kinnitavad, et Eesti tarbijad on oma õigustest teadlikud ja informeeritud, samuti on neil piisavalt informatsiooni kaupade ja teenuste otstarbekaks valikuks. On näha, et ka ettevõtjad peavad tarbijaõigusi oluliselt, sest valdav enamik vastanutest kinnitas, et tekkinud probleemide või kaebuste korral leiti lahendus kauplejaga koostöös,“ kommenteeris Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) peadirektor Kristi Talving.

2023. aastal läbi viidud uuringu tulemused osutavad, et 87% vastanuist on teadlikud oma õigustest tarbijana ja 85% vastanutest on kursis sellega, kuhu oma õiguste rikkumiste korral pöörduda.

Streigiga või streigita

Poleks iial uskunud, et tuleb taas see aeg, et ennast kuuldavaks teha tuleb ronida barrikaadidele. Selliseks kujunes haridustöötajate poolne appikarje, et neid märgataks, austataks ja et saaks täidetud lubatud lubadused.

Haridustöötajate streigiga oli ühel või teisel moel ühinenud kõik teised Rakvere valla koolid ja lasteaiad.

Mõtteid enne streiki.

Esmaspäevast jäävad ka Sõmeru kooli klassiruumid tühjaks. Meie, õpetajad, streigime. Miks?

Kas meie kõrgharidusega inimesena siis ometi ei taipa, et kõigil on raske, et riigil pole raha ja veel vähem on seda kohalikul omavalitsusel. Muidugi saame sellest aru. Aga me ei taha olla need, kellele antakse lubadusi, väidetakse, et haridus on prioriteet, et õpetajate töötasu peaks olema konkurentsivõimeline, kuid siis äkki öeldakse: vabandust, tahtsime, aga ei tule välja. Vahepeal on need lubajad suures osas just tänu meie õpetajate usaldusele valitsuse moodustanud. Kas enne valimisi ei teadnudki keegi, et riigi rahakotis raha ei ole?

Tegelikult ei ole asi ammu enam rahas, vaid lugupidamises. Need suured palganumbrid, mis „asjatundjate“ juttudes ringlevad, ongi enamasti tõesed. Aga milline on nende hind? Töötatakse mitmes koolis, antakse rohkem tunde, kui norm ette näeb. Töökoormus on meeletult tõusnud. Meie, õpetajad, oleme ekspandid nii kooli arengukava ja õppekavade koostamises kui ka käitumishälvetega tunniseajajate, hariduslike erivajadustega laste, ukrainakeelsete õpilaste õpetamises ... Ja töö jätkub õhtul pärast kooli koduste arvelt, sageli ka nädalavahetustel.

Meie õpetajad vananevad, umbes pooltel meist on vanust üle 50. Meie asendajaid ei seisa kooli ukse taga järjekorras. Küllap mäletate meie olukorda sügisel, kui direktor seisis fakti ees, et inglise keele õpetajat lihtsalt ei ole kusagilt võtta. Õnneks oli meie enda äsja gümnaasiumi lõpetanud Laura Liis nõus seda koormat vedama. Kui kauaks? Ja igal järgmisel sügisel on direktoril jälle sama mure ja siis võibolla juba rohkem kui ühe õpetajakoha täitmisega.

Streik ei lahenda tekkinud olukorda, mõtleme paljud. Aga kes või mis siis lahendab, kui meie riigijuhid ise ei taha lahendust leida?

Sõmeru kooli streikijate nimel
Lea Salumets, a/ü usaldusisik

Mõtted streiginädala alguses

On täiesti tavalise koolinädala esmapäeva hommik, 22. jaanuar. Kell on kaheksa, aga koolimaja on tühi. Õpetaja streigib ja see muudab täiesti tavalise koolinädala esmapäeva hommikust erakordseks.

Sarnaseid erakordseid hommikuid olen koolijuhi pika staaži juures üle elanud kolmel korral ja ikka õpetajaid toetavana, kuid kogu selle protsessi juures on miski, mis jääb kriipima.

Uhtna õpetajad kõnekoosolekul.

FOTO: MERLE MAIMIÄRV-MIRKA

Vastandumine. Vastandumine kõigest hoolimata ka siis, kui kogu südamest seda ei soovita. Vastandumine riigi ja kodaniku vahel, vastandumine koolijuhi ja õpetaja vahel, vastandumine õpetaja ja õpetaja vahel, vastandumine õpetaja ja lapsevanema vahel, vastandumine sõprade vahel. Nii on.

Aga ei peaks.

Ilmselt ei ole ma poliitiliselt korrektne ega lugupidav nende suhtes, kes arvavad, et nad lugupidamist väärivad. Olen õpetajat ja tema püüdlusi toetav, aga ma ei streigi. Pean hoidma kooliüksed avatud ja tagama mittestreikivate õpetajate töökorralduse. Andku kirikuinimesed mulle andeks, aga just sellisel viisil tundus tänasel hommikul mõtete väljaütlemiseks kõige sobivam.

Koolijuhi palve

Meie ÕPETAJA, kes Sa julgelt streigid!

Väärtustatud olgu Sinu amet.

Sinu töökus, kohusetunne ja PISA tulemused jäägu.

Sinu töö sisu mõistmine sündigu

nagu mujal maailmas,

nõnda ka lõpuks Maarjamaal.

Sinu igapäevast leiba andku Sulle Eesti riik.

Ja anna valitsejatele andeks nende kangekaelsus,

nagu meegi lõpuks valimiste ajal neile kõik andeks anname.

Ja ära anna alla,

vaid päästa Eesti Õpetaja maine.

Sest Sinu päralt on meie kõigi tulevik, meie mõistmine, lugupidamine ja austus alati.

Aamen.

Virge Ongi,
Sõmeru koolijuht

Uhtna kooli õpetajate esindus osales Toompeal toimunud kõnekoosolekul.

Riina Orgus: Eelkõige oli üllatuseks nii tohutu rahvahulk. Ja seejuures oli üsna palju õpilasi. Oli hea tunne, et nad mõtlevad koos meiega. Väga sütitav oli Aruküla kooli õpetaja sõnavõtt, kes kutsus üles streigiga lõpuni minema, kui vastaspoolelt mingit reaktsiooni ei tule.

Positiivne üllatus oli, et haridusminister tuli ka välja. Kuigi seal mingit konkreetset lahendust ei tulnud ja temalt üksi ei saagi ju tulla, siis oli toetavaks mõtteks, et ta tuli ja oli koos meiega. See oli Kristina Kallase poolt kena, et ta ütles välja: „Ma võtan vastutuse!“ Mida iganes ta sellega siis täpsemalt silmas pidas, aga seda lauset pole just tihti kuulda olnud mõne poliitiku suust.

Janika Lauri: Minule jäi Toompeal olles tunne, et ajame õiget asja ja et lõpuks peavad poliitikud vastutuse võtma oma lubaduste eest! Südames oli soe tunne, et õpetajatele avaldasid oma toetust päästjad, politseinikud, lasteaia- ja kutseõpetajad, samuti teatrirahvas ja loomulikult õpilased, kes pidasid väga sütitava kõne.

Oli tunda toetust, mitte seda, et õpetaja on paha tegelane, kes ei hooli õpilastest, vaid seal öeldi otse välja, et tegemata töö ja hoolimatus on valitsuse inimestel juba aastaid ja et see on nüüd küll hoopis viimane appikarje õpetajatelt enne, kui Eesti haridus kuristikku kukub

Mulle meeldis ka see mõte, et kui koolis õpilane jätab oma asjad tegemata, saab ta hindeks 1 ja kaks nädalat on aega asju parandada, aga kui kaua valitsus on püüdnud seda asja lahendada ja ikka tulemust pole...?!

Rakvere Valla Sõnumid

Rakvere vallavalitsus Kooli 2,
SÕMERU Lääne-Virumaa
Tel 329 5944
vallavalitsus@rakverevald.ee
Toimetaja: Annika Aasa
tel 5665 8704

Kaaskirjutaja: Sirje Rebane
tel 517 5262
Materjale saab saata iga kuu
20. kuupäevaks
rakverevallasonumid@gmail.com
leht internetis:
www.rakverevald.ee

Kõik ajalehes Rakvere Valla Sõnumid avaldatud artiklid, fotod jm materjal, on autorikaitse seadusega kaitstud. Nende avaldamine ilma toimetuse nõusolekuta on keelatud. Artikleid tsiteerides või refereerides tuleb alati säilitada viide algallikale ja autorile.

Kultuuririkkuse aasta

Rakvere vald tähistas kultuuririkkuse aasta algust meeleoluka ja värvika taidlejate peoga. Alustati oranžis vormis volüümikate treeningminutitega ning lõpetati roosakas varjundis Tantsumaia Viimase vaatusega. Pidu kulmineerus mandoliiniorkestri Sinise vilkuri ja kohaliku politseioperatsiooniga. Vahepealsetesse tegevustesse mahtus naiskooori lustakas kollaste pardikeste paraad, sõsarate varjuteater ja Kanarbiku Õite vahva lillakas toonis etteaste. Vahepaladeks näiteringi poolt paika pandud lustakad mängud ja diskotantsud.

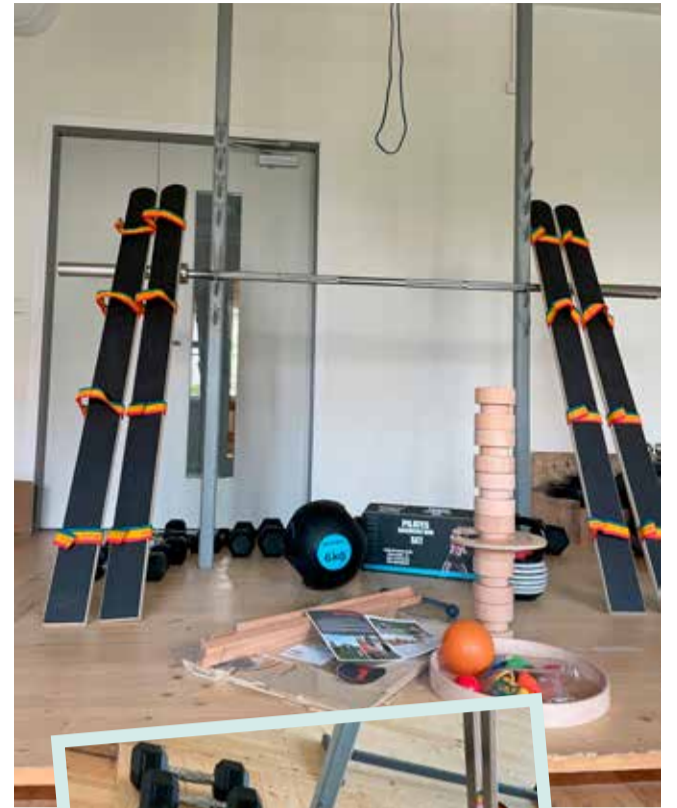
FOTOD: SIIRI SAARMETS,
REELIKA KIRSIPUU

 Kultuuririkkuse
aasta 2024

Uhtna kool alustas kultuuririkkuse aastat koos külalisega.

Esines imelise häälega Sõmeru põhikooli abiõpetaja Ruslana Volkova, kes laulis õpilastele nii eesti, inglise kui ka ukraina keeles.

Lugu vahendas
SIRJE REBANE

FOTOD: MARGIT LICHTFELDT

Uhtnas on väga sporti armastav ja oma tervisest hooliv kogukond. Sellest tingituna tegi mittetulundusühing Uus Uhtna aprillis projektitaotluse Kohaliku Omaalgatuse Programmi (KOP) kevadvooru 2023 „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine“.

Projekti kandis nime „Uhtna jõusaali treeninguvarustuse täiendamine“, mille kogumaksumus on 1113,48 eurot. Omaosaluse 100 eurot kattis Rakvere vallavalitsus. Saadud toetuse eest soetati Uhtna jõusaali väikevahendeid.

Üllatused näituselt Lidice 2023

KILLE KRUUV
Sõmeru põhikooli
kunstiõpetaja

Möödunud aastal osalesime esmakordselt ülemaailmsel laste kunstinäitusel Lidice 2023. See on üks suurimaid laste loomevõistlusi, koondades tuhandeid lapsi üle maailma. Seekordne näitus toimus juba 51. korda ja teemaks oli „Tants“.

Rahvusvaheline laste kaunite kunstide näitus Lidice (ICEFA Lidice) asutati 1967. aastal, et mälestada Saksa natside poolt mõrvatud Tšehhi küla Lidice lapssohvreid ja kõiki teisi sõdades hukkunud lapsi. Kuigi algsest oli näitus rah-

vuslik, muutus see 1973. aastal rahvusvaheliseks ning on saanud tuntuks mitte ainult Tšehhi Vabariigi, vaid kogu maailma laste ja õpetajate seas. Viimastel aastatel on laste poolt regulaarselt tulnud üle 25 000 väga hea kunstiteose 60–70 riigist, sealhulgas sellistest kaugetest riikidest nagu Hiina, India, Jaapan, Keenia, Malaisia, Filipiinid, Sri Lanka ja Zimbabwe.

Möödunud aastal osales konkursil 16 416 tööd 83st riigist. Eestist osales 249 tööd, millest enamus oli kunstikoolide õpilaste omad. Äramärkimist leidsid 7 õpilase tööd, nende hulgas ka kolme Sõmeru põhikooli õpilase – Emily

Karja, Lisanna Kolberg ja Gloria Orumägi – omad. Üllatus oli seda suurem, et tööd olid valminud tavalise kunstitunni töödena, aga haakusid kenasti teemaga ja nii nad konkursile jõudsid.

Tunnustusüritus noortele kunstnikele ja nende peredele toimus Tallinnas Tšehhi Suursaatkonnas, kus suursaadik David Kral rääkis pikemalt Tšehhist, kui kindluste maast ja Lidice näitusest ning andis üle aukirjad õpilastele ja nende juhendajatele.

Ühtlasi kutsus üles osalema ka 2024 aasta näitusel, mille teemaks on „Karavan“.

FOTO: JITKA PREČÍKOVÁ

Liiklemine talvel

Eestis on neli aasta-aega ja sellest johtuvalt peame liiklema väga erinevates tee- ja ilmastikuoludes.

Selle aasta talv pakub kuhjaga väljakutseid nii jalakäijatele kui ka autojuhtidele, aga ka hulljulgetele jalgratturitele. Mida saame ise teha, et need väljakutsed võimalikult kergelt ületada?

Soovitused jalakäijale ja jalgratturile

- Kuna pimedat ja hämarat aega on praeguses päevas väga palju, siis tee oma ohutuse huvides end autojuhtidele võimalikult nähtavaks – eelista erksavärvilist riietust, pane külge mitu helkurit, nt kummalegi keha poolele üks. Veendu, et sinu helkurid on juhile hästi nähtavad, et need ei jää käe või koti või hõlma alla varju. Enne kui astud uksest välja keeruta enast peegli ees. Kui terve ringi vältel näed oma helkureid peeglist, siis on hästi.

- Kasuta lisaks helkurile ka muid enda nähtavaks tegemise võimalusi – helkurmaterjalist poekott ja seljakott, traksid, vihmavari, kindad, jope, saapapaelad jne. Käsitööpoed müüvad helkurniiti ja -lõnga millest saab teha nt mütse, salle, kindad jne.

Poodides on müügil ka helkuraerosoole kangale, metallile ja lemmikloomadele, mida on mugav pihustada nt jalgrattaraamile, lapsevankri ratastele, rõivastele, jalatsitele, seljakotile, kiivriale jne. Veel on olemas eri kuju ja suurusega helkurkleebised, kangale triigitavad helkurkangast kujundid, helkurteip. Avastamist ootavad veel helkurprossid ja käsitööhelkurid, LED-kõrvarõngad, helkurribadega kodumaine rõivadisain ja palju muud põnevat.

Jalgratturina veendu, et sinu rattal on ees valge ja taga punane helkur ning tuli ja kodarahelkurid. Puhasta need kindlasti enne sõitma minekut ära. Kas teadsid et jalgratta kodaratele on olemas efektised, lihtsalt paigaldatavad sertifitseeritud pulgad, mis helgivad 360 kraadi?!

- Kui teed on libedad, siis on oht libastuda ja kukkuda. Selle vastu aitavad spetsiaalsed libesemisvastased tallad (naeltallad/jääkassid), mida on lihtne saabastele peale tõmmata. Sellisest kingitusest tunneksid kindlasti rõõmu väarikamas eas pereliikmed.

- Lapsevanemad, tehke paremini märgatavaks ka lapsevankrid ja -kärud – spetsiaalsed lapsevankritele mõeldud helkurid või helkurribad külge, hel-

kurkleebised nt ratastele, helkurmaterjalist või -ribadega vihmakate.

- Kelgutamine ja lapse kelgul vedamine on toredad tegevused, kuid ka neid tehes tuleb mõelda ohutusele. Veendu, et kelk oleks autojuhtidele nähtav – ka kelgule võib kleepida külge helkureid ja helkurribasid. Eriti oluline on see teeületusel.

Lumi, hanged, jää ja libedus võivad muuta sõiduteel kõnniteedel laste kelgul vedamise olemuselt ohtlikuks – sõiduta last vaid kõnniteel kust kelk ei saa sõiduteele libiseda või ümber minna nii, et laps kukub sõiduteele.

- Hoolitse ka oma lemmiklooma eest – poodides on müügil erinevaid lemmikutele mõeldud helkurtrakse, vilkureid, LED-tuledega ja laetavaid kaelarihmu ning helkurmaterjalist veste ja ripatseid. Oma lemmiku nähtavaks tegemine on oluline, et teda näeksid nii autojuhid kui ka kergliiklajad.

- Kui teede ääres on kõrged lumehanged, siis arvesta, et jalakäijana on autojuhil sind nende varjus raskem märgata. Eriti aktuaalne on see just laste puhul – lapsevanemad, palun rääkige sellest oma lastele.

Soovitused autojuhile

Et saaksid nautida sõitu nii päikeselise ilma kui ka kottpimedusega, lisaks veel talvele omase lume, lõrtsi ja jääteega, valmistu ette nii:

- Varu aega ja stardi sihtkohta aegsasti. Sõit olgu pigem rahulik ja turvaline, kui et hiline mis hirmus kiirustamine. Kui teeolud ja nähtavus on aga väga halvad ning sõitu saab järgmisele päevale edasi lükata, siis otsusta pigem viimase kasuks.

Teeoludega saad eelnevalt tutvuda siin: www.tarktee.ee ja www.transpordiamet.ee/teeilmajamad-ja-kaamerad

- Hoi a tee- ja ilmastikutingimustele vastavat piisavat pikivahet, mis võimaldab vältida otsasõitu ees ootamatult pidurdanud või seisma jäänud sõidukile. Asulavälisel teel on selleks vähemalt 3 sekundit. Siis jääb ootamatustele reageerimiseks piisavalt maad. NB! Talvel on veel omame musta jää tekkimine, mida ei pruugi kohe märgata.

- Eestis on 1. detsembrist kuni 1. märtsini lubatud sõita vaid spetsiaalselt talvisteks oludeks mõeldud naast- või lamellrehvidega, mille mustri jääksügavus on minimaalselt 3 mm. Veendu, et sinu auto talverehvid on piisava mustrisügavusega. Hooaja

alguses võiks mustrit järel olla vähemalt 5–6 mm.

Kas teadsid, et meil võib kasutada ainult neid lamellrehve, millel on kolme mäetipu ja lumehelbe märgis?

- Kontrolli aeg-ajalt, kas kõik sinu sõiduki tuled töötavad. Kõige lihtsam viis tuled kontrollimiseks on suunata valgusvihk siledale pinnale, nagu hoone sein või uks, ning kui laternate valgusviha kõrgus on ühesugune, siis on tuled korras. Juhul kui need näitavad erinevalt, tuleb lasta tuled korda teha. Autot puhastades kannal erist hoolt just tuled puhtuse eest – juhi nähtavust halvendab kõik mis on tuledele pidama jäänud - pori, lumi ja jää.

- Puhasta auto aknad nii seest kui väljast.

- Kaitse lukke ja tihendeid jätumise eest. Uste lukke tuleb aegajalt õlitada, et need töötaks. Tihen-

deid määri silikooniga, et need ei jäätuks. Hea nipp – kui midagi on kinni jäänud, siis kõige kiirem ja käepärasem vahend selle sulatamiseks on talvine klaasipesuvedelik.

- Veendu, et sul on autos olemas ohutusvest, jääkaabits ja pika varrega hari. Ka paar sooje kindaid, puksiirkõis, taskulamp, lühikese varrega labidas, joogivesi ja pakk pähkleid ei teeks paha.

- Kui sõidu ajal tee- ja ilmastikuolud muutuvad – nähtavus jääb nt tuisu tõttu pea olematuks, siis jää pigem mõneks ajaks seisma. Nt sirge lõigu teeserva või bussipeatuse boksi (lülita kindlasti sisse ohutuled) või veel parem keera sisse mõnda parklasse. Jätka sõitu kui oled veendunud selle ohutuses.

DIANA OKAS
Transpordiameti liiklusohutuse osakonna ekspert

FOTO: DIANA OKAS

FOTOD: KARINA LEPPIK

Vahva lohutaja Nurr

Paljud vanemad inimesed, võttes vastu otsuse minna hooldekodusse, peavad loobuma oma lemmikloomast. See ei ole kerge otsus. Lemmik on alati truu kaaslane, kellele on võimalik rääkida oma murest, otsida lohutust ja tuletada meelde vanu aegu. Mure ja igatsus jääb neile veel tükiks ajaks.

Uhtna hooldekodu mõtles pakkuda hoolealustele võimalust taas kogeda toredaid emotsioone ja soetas majja teraapiakassi. Tegemist on siiski mängukassiga, kes näeb välja nagu päris ja omab mitmeid funktsioone nagu päris kassil. Ta nurrub ja sellel ajal vibreerib, pakudes rahustavat tunnet hoolealusele, samuti pilgutab ta silmi, teeb häält ja tõstab käppa.

Esimesel tutvumisel majaelanikega pidasid paljud teda päris kassiks. Emotsioonid, mis valdasid

eakaid olid lihtsalt kirjeldamatud - rõõm, naer, mõni õnnepisar ka. Oli tunda, et hoolealustel on sellist kaaslast igati vaja. Nad paitasid teda, rääkisid juttu ja paljud küsisid, mis kassi nimi on. See jäi hoolealuste otsustada.

Käisin igas toas ja palusin neil nimetada ühe kassi nime, nagu Kiir omal ajal Tootsi käest küsis ilusat poisslapsenime. Loosi tattel sai meie kassi nimeks Nurr.

Nurr on täpselt selline leiutus, mis võiks olla igas hooldekodus, et pakkuda lohutust ja võimalust kellegi eest taas hoolitseda. Loodan siiralt, et peagi on meil selliseid lemmikuid rohkem ning kõik hoolealused saavad igapäevaselt tunda lemmiklooma soojust ja lähedust.

IRINA VASSILJEVA
Uhtna hooldekodu
sotsiaaltöötaja

Uus koduloomade varjupaik

Koduloomade varjupaik on täiesti uus ettevõte, mis alustas oma tegevust alles 1. jaanuaril, käesoleval aastal. Sellega seoses on esimene pool aastat kindlasti natuke raske ja keeruline, aga ollakse tublid ning saadakse hakkama.

Varjupaik saab väga palju kõnesid ja kirju selle kohta, mida võiks meile tuua. Oodatud on kõik, mis seotud kasside, koerte ja abimaterjalidega.

Kassidele: väikeste kasside pehme söök, krõbuskid, pesad, allapanu (pleedid, rätikud, tekid, voodipesud, PATJU VASTU EI VÕTA), mänguasjad (pulkade otsas, millega saaks külastajad kasse lõbustada ja ka sellised, millega kiisud omaette saavad mängida), liivakastid, transpordipuur jne.

Koortele: konservid, pehme söök, tekid (PATJU VASTU EI VÕTA).

See on väike vihjenimekirj, aga üks igaüks otsustab oma tunde järgi.

Äsja valmis ka koduleht, mis hakkab kajastama varjupaiga tegemisi ja asukaid, kes kodu otsivad koduloomadevarjupaik.ee

Suhtlus toimub telefonil üldtelefonil 5550 4363 E-R 8-17 ja loomapüüdjate tel 5550 1976 ja meili info@koduloomadevarjupaik.ee

Looma võtmine on suur vastutus, sellega võtad sõbra kogu tema eluks.

Keemia ja kunst, milleks need?

KILLE KRUUV
Sõmeru põhikooli
kunstiõpetaja

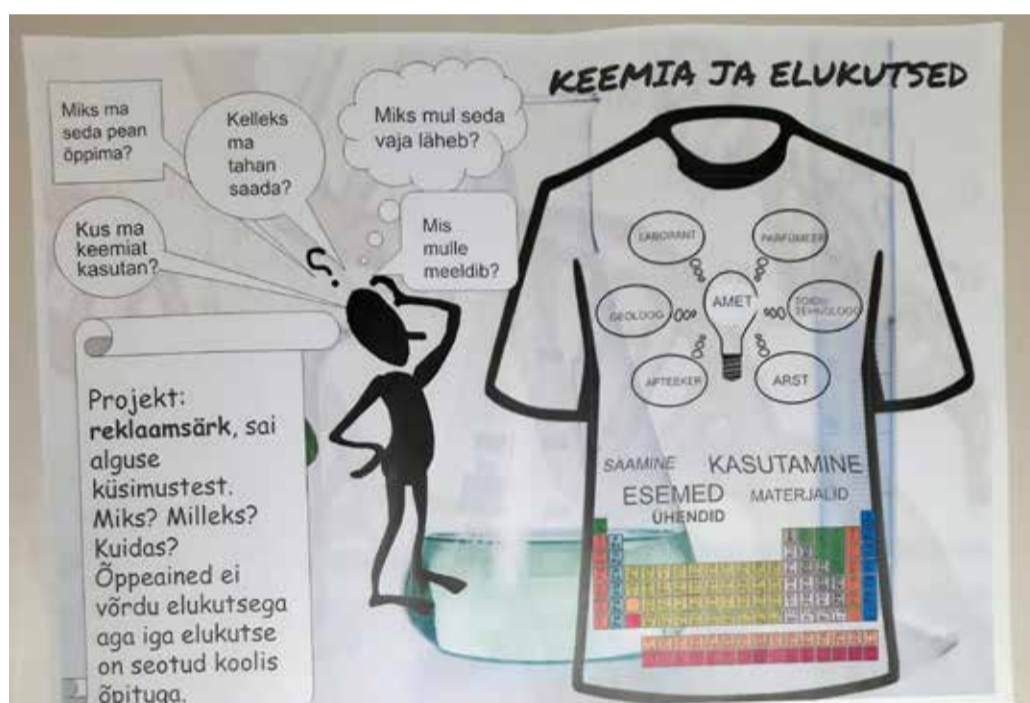
Õpilased küsivad ikka ja jälle, et milleks mul seda kunstiõpetust vaja on või mis ma nende keemia valemitega elus peale hakkakan. Täiesti põhjendatud küsimused, kui neid kitsalt vaadata. Kuna Sõmeru põhikool on viimastel aastatel paistnud silma ettevõtliku koolina, siis seekord võtsid keemia õpetaja Tiiu Muru ja kunstiõpetaja Kille Kruuv ette ühisprojekti, mille käigus uuriti erinevaid elualasid ja ameteid, mis keemiaga seotud. Õpilastele üllatuseks tuli neid ootamatult palju, sest keemiaga on seotud väga palju eluvaldkondi: materjaliteadus, geoloogia, stomatoloogia, farmakoloogia, arstiteadus laiemalt, toiduainete tehnoloogia jne. Neid erialasid on rohkem, kui siin leheveerul ruumi ja arenev teadus toob neid erialasid aina juurde. See on tulevikku suunatud õppeaine, mis käib areneva teadusega käsikäes.

Sama võib öelda ka kunsti kohta. Kui enne fotograafia leiutamist oli kunstniku ülesanne jäädvustada suurkujude paraadportreid, nende elukeskkonda, saavutusi ja kauneid maastikke maalides, siis nüüd täidab neid ülesandeid fotograaf. Ometi pole maalikunst ja kunstniku amet kuhugi kadunud. Ikka veel tegeleb arhitektuuriga arhitekt ja rõivakunstiga moedisainer ja stilist ning meigikunstnik, kes rõivastest kandjast ja rõivastest

Sõmeru kooli särgimeistrid.

FOTOD: KILLE KRUUV

Reklaamsärgi miljon miksi.

ühtse terviku loob. Igapäevaelus kunsti tarbijatena valime sageli atraktiivsema pakendi, mille taga on reklaamikunstniku käsi või kaunima tordi, mille on kujundanud kondiiter. Juveliirid, ehtekunstnikud, autodesainerid, tööstusdisainerid ja tarbekunstnikud tegelevad igapäevaselt sellega, et tarbija ilumeelt toita ja igapäevaste tarbe-

esemete kasutusmugavust disainida. Niisiis oleme kõik kunsti tarbijad ja teadlik tarbija oskab teha paremaid valikuid.

Kui sai selgeks, et ka keemial ja kunstil on väga palju seoseid, siis ühisprojektina valmisid trafarett-trükis särgid, mis reklaamisid keemiaga seotud ameteid. Kavandina lihtsana näiv ülesanne

läks keeruliseks, kui kõik värvid tuli eraldi lahti joonistada ja iga trafarett pidi ka koos püsima. Õpetaja suunamisel said 8. klasside õpilased ülesandega suurepäraselt hakkama. Projekt avardas nende mõttemalle, tõstis teadlikkust ja lõi uusi seoseid igapäevase eluga.

Algab 2024. aasta kaasava eelarve ettepanekute kogumine

Kaasav eelarve on demokraatia tööriist, mille abil saavad inimesed omavalitsuse tegevust mõjutada igal aastal ja täita sellega lünki, mis valla arengu kavandamisel paratamatult tekivad. Kaasav eelarve suurendab elanike teadlikkust sellest, kuidas omavalitsus toimib, annab omavalitsusele tagasisidet elanike soovide ja vajadustest, suurendab kodanikuaktiivsust, paneb elanikud ühiselt mõtlema ja tegutsema, suurendades sidusust ja kogukonnatunnet. Kaasav eelarve annab kogukonnale võimaluse osaleda valla-eelarves kaasavaks eelarveks ettenähtud vahendite kasutusotstarbe määramisel.

Rakvere valla 2024. a eelarves on kaasavaks eelarveks ettenähtud 20 000 eurot. Kaasava eelarve objektiks võib olla vallaga seotud investeeringuobjekt või vallas korraldatav avalik üritus. Kaasava eelarve menetluse käigus teostatav idee peab olema omavalitsusega seotud, pakkuma avalikku hüve, olema avalikus kasutuses ning sellest ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid omavalitsuse järgnevatel aastatel eelarvetele. Kaasava eelarve objektiks ei ole ideed, mille teostamine toob kellelegi otseselt ärilist kasu või võimaldab kellelgi enda kohustusi vähendada. Ideid võib esitada igäüks. Idee peab olema teostatav ühe eelarveaasta jooksul.

Ideede esitamise tähtaeg on 31. märts 2024. a.

Idee tuleb esitada Rakvere vallavalitsusele kirjalikult aadressile Kooli 2 Sõmeru alevik, e-postiga aadressile vallavalitsus@rakverevald.ee või valla veebilehel oleva vormi kaudu.

Idee esitamisel peab olema ettepanekus märgitud: idee esitaja, idee nimetus, idee eesmärk ja olulisus, idee sisu, sihtrühm, eeldatav maksumus (soovitav on ideele lisada hinnapakkumine või muu dokument, millest nähtub asja või teenuse maksumus) ja muu oluline info, mida esitaja peab vajalikuks. Investeeringuobjekti rajamisel eramaale lisatakse ettepanekule maaomaniku digitaalselt allkirjastatud kinnitus valmisoleku kohta sõlmida vallaga eramaa avaliku kasutamise leping.

Esitatud ideid hindab vallavalitsuse moodustatud komisjon, kes selgitab välja ideed, mis vastavad eelkirjeldatud nõuetele. Nõuetele vastavate ideede hulgast teostamisele kuuluvate ideede väljaselgitamiseks korraldab valitsus rahvahääletuse. Teostamisele kuulub üks või mitu paremusjärjestuses enam hääli saanud ideed, mille eeldatav maksumus kokku ei ületa kaasavaks eelarveks valla-eelarves kavandatud summat. Rahvahääletusel toetust leidnud idee elluviimise korraldab valitsus või sõlmib idee esitajaga lepingu idee elluviimiseks.

Täiendav info www.rakverevald.ee või ahti.randmere@rakverevald.ee.

LASTE VANEMATE KOOL
27. VEEBRUAR KELL 18:00

KÄTLIN JUURIK

Kätlin Juurik on kliiniline psühholoog, kliiniline lapsepsühholoog, koolipsühholoog.

Täna sel päeval näeme, et aina levinum on laste ja noorte seas ärevushäire. Aina enam välditakse otsekontakte ning puudub motivatsioon minna kooli.

Kõigest sellest räägime juba järgmises Lastevanemate koolis.

Toimumiskoht:
Sõmeru Keskusehoone, Kooli 2, Sõmeru

Üritus on tasuta
Oodatud on kõik lapsevanemad, tulevased lapsevanemad ja vanavanemad

Küsimuste korral võtke ühendust
eneli.baumann@rakverevald.ee

VANEMLUSPROGRAMM

"Imelised aastad"

2-8 aastaste laste vanematele

Kohtumised toimuvad Sõmeru Paasusilma lasteaias, Sõmeru, Aia 1

Alates 14. veebruarist 2024
16 järjestikusel korral
üks kord nädalas
kolmapäeviti 17:30-20:00.

Kohtumiste ajal pakume kergelt einet ja tasuta lapsehoiu võimalust.

Rakvere valla elanikele tasuta!

Registreerimine
imelinelapsevanem@gmail.com

Koolitajad:
Maia Kärda tel. 5812 7881
Kati Kümnik tel. 5815 3991

Rohkem infot vanemlusprogrammi kohta:
<https://tarkvanem.ee/koolitused/imelised-aastad/>

Riimi riimid Sõmeru raamatukogus

„Kui mina hakkas luulemaie, luulemaie riimumaie, sõnasida sihtimaie, laulusida laskemaie ...“

Kohaletunutele sai selgeks ka see, kust see Riim need riimid võtab ja et tegu on saarlasest virulase ehk Rakveres tegutseva emakeeleõpetaja, galeristi, kolumnisti, folkloori- ja raamatuhullu, juhuluuletaja Raivo Riimiga, kellelt ilmus esimene koguteos „Riimi riimid“.

Kohtumisel saadi teada, et selle raamatu kaante vahel on 20 aasta jooksul Virumaa Teatajas ilmunud kombelise vestja kolumnid-arvamuslood ja sõprade ning lastelastele pühendatud juhu luuletused.

Lisaks raamatutuvustusele arutleti koos ka viisakuse, sobiva riietuse ja muudel kombekat käitumist puudutavatel teemadel. Oli tore kohtumine!

TEKST ja FOTO: SIRJE REBANE

Lihtne nipp, kuidas puid kulub vähem ja tuba saab kiiremini soojaks

Praegu on aeg, mil küttekolded saavad kõige rohkem koormust. Ehkki sooja tuppa toomine võib esmapilgul tunduda lihtne, on ohutu kütmine enam kui vaid halu pliidi alla viskamine ja tiku tõmbamine.

Esimene samm ahju küttesel on eelmise küttekorra tuha välja viimine. Kindlasti ei tohi kuuma tuhka panna plast- või pappkasti. Piisab vaid ühest hõõgavast sõest ja õnnetus ei olegi kaugel. Tuhk peaks olema kindlasti jahtunud ja siis võib selle panna näiteks kodusia kompostihunnikusse või olmejäätmete konteinerisse.

Ahjusuu ees ei tohi olla põlevmaterjale. Samamoo-

di ei tohi ahju ette kuhjata mitme päeva küttevartu.

Kütteks kasuta ainult korralikke puuhalge. Puud võib tuua päev enne ahjupanekut tuppa sooja, et need oleksid piisavalt kuivad. Niiske või töödeldud puit tekitab korstnasse pigi ja võib olla ka tuleohtlik.

Levinud on eksiarvamus, et kui siibrit täiesti lahti ei tee, saab rohkem sooja. Ahju ei tohi kütta n-õ pooliku siibriga! Kütamise ajal peab siiber olema maksimumaalselt avatud asendis.

Peale kütmist tuleks siiber hoida avatuna umbes pool tundi. See on ahjule vajalik paus, mil ving saab välja minna.

Paljudele tuleb vahest üllatusena, et puud tuleks süüdata ülevalt, mitte alt. Alt süüdates ei teki järelop-

lemist ja palju soojust läheb raisku. Ülevalt süütamise korral läbivad puugaasid leegi ja selle tulemusena saab tuba kiiremini soojaks ja halge kulub vähem. Ka põlemisprotsess on pealt süüdates puhtam.

„Alt süütamisel toimub põlemine puuvirna all ja peal olevatest halgudest tekkivad gaasid eralduvad põlemata kujul korstnasse,“ selgitab G4Si erakliendiüksuse juht Tarmo Pärjala.

Hõlpsamaks süütamiseks võid kasutada näiteks looduslike küttablette, oksi või väikeseid puitklotse.

Ahi hakkab õiget sooja andma alles siis, kui kütmisest on mõni aeg möödas. On levinud viga, et köetakse esimene ahjutäis ära ja visatakse kohe teine ja

võib-olla kolmaski juurde – ahi on ju jahe! Sellise kütmissiivi tagajärjel võib aga küttekolle üle kuumeneda ja selle seintesse tekkida praod.

Pärjala hoiatab, et sellises olukorras võib süttida ka tahm. Ja see võib juhtuda siis, kui pereliikmed juba magusat ööund magavad. On oluline teada, et nähtamatust ja lõhnatust vingugaasist annab siis märku vaid vinguaandur – suitsuaandur vingut ei tuvasta.

Siinkohal on paslik meelde tuletada, et alates 2021. aastast on vingugaasiandur kohustuslik tahkekütteseadmega hoonetes ehk seal, kus on näiteks ahi, pliit või kamin.

MAXIM TUUL

G4S Kommunikatsioonijuht

RAAMATU-UUDISED

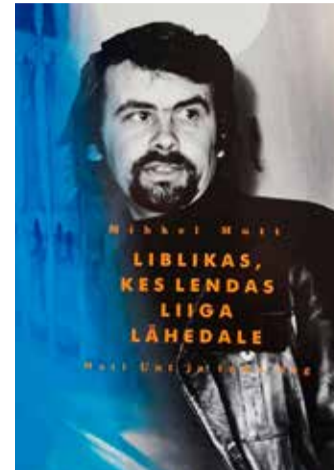
Sõmeru raamatukogu direktor Ene Tamm soovitab

Täna tutvustan Virumaa kirjandusauhinna seitsmest nominendist kolme raamatut, mida olen ise juba lugenud.

Mihkel Mutt „LIBLIKAS, KES LENDAS LIIGA LÄHEDALE“

See raamat on Mati Undist, kirjanikust ja lavastajast, aga eelkõige inimesest. Samuti tema ajastust ning kaasteelistest. Undis eksisteerisid korraga teatri- ja kirjandusmaailm. Kuna tal oli kerge kõnedefekt, siis ei püüdnud Unt lavale näitlema vaid hakkas hoopis kirjutama. Kirjandus meeldis talle meeletult, ta elas sõnade maailmas.

Mutt nendib, et raamatu kirjutamise eesmärgiks võiks olla värskendada meie kõigi ühismälu Undist kõige avaramas mõttes, et ka noorem põlvkond mõistaks, kellega oli tegemist. Samuti annab see uuele lugejale kätte terve kimbu võtmeid, mille abil on Undi loomingut võimalik enda jaoks avastada ja mõtestada. Mälu ja mäletamine on meie väikesele kultuuriruumile väga oluline. Tuleb teha kummardus Mihkel Mutile, et ta sellise suure töö ette võttis ning oma sõpra, kolleegi ja tervet põlvkonda portreeteris.

Urmas Vadi „KUU TEINE POOL“

Nagu ka Urmas Vadi eelnevates raamatutes, on siin teoses vaatluse alla eluliselt olulised asjad.

Kõige paremini iseloomustab raamatut Vadi enda kirjutatu: „Mõned asjad meie elus on kindlad, teised jällegi pole. On midagi, mis ei muutu kunagi, isegi kui me otsime teistmoodi teid, teeme jänesehaake, et elu ja ennast ja teisi ära petta. Ja sel hetkel, kui oleme jõudnud juba mõelda, et kogu see elamise asi tuleb päris hästi välja, vajume nendesse kulunud mustritesse justkui vankriratas roopasse. Ja pole kedagi, kes meid välja tõmbaks! Ning siis on asju, mis muutuvad hoolimata sellest, et me üldse ei taha.“

Raamat on üks kõige loomulikumalt ja inimlähedasemalt loodud jalutuskäik läbi Eesti lähiaegade.

Sven Mikser „VAREDA“

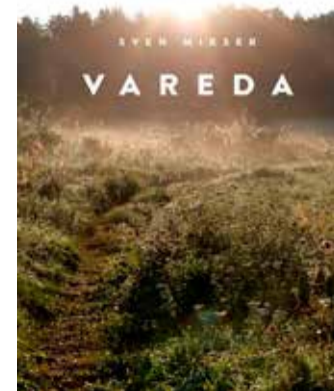
Eesti Kirjanike Liidu 2023. aasta romaanivõitluse võitja.

Rein Raud: „Tegemist on küpse ja väljakujunenud stiiliga kirjanikuga, kes selle teosega astub kohe tänapäeva Eesti kirjanduse kõrgliigasse.“

„Vareda“ näol on tegemist meeldiva, hästi loetava ja oskuslikult komponeeritud teosega. Tegemist on kujunemisromaaniga ja armastuslooga, Mikseri hästi hoitud saladus seisneb aga selles, et romaani keskme moodustab kahe noore mehe armastuslugu.

Sven Mikseri peategelasel ja autoril pole vähimaidki ühisjooni, autor on valinud puhta fiktsiooni. Peategelane on 16-aastane Johannes.

Jääme huviga ootama Sven Mikseri uusi katsetusi ilukirjanduses.

Sõmeru Noorte Loodus-ja tehnikamajas
KUNSTRING noortele ja täiskasvanuile

Väikeste sammudega suure kunsti poole

11. märts 2024
kell 18 - 20.30

KEVAD TULEB

Juhendaja:
Mari Riina Mölder

Info ja registreerimine: Piret Laidroo tel 53021521,
e-mail: piret.laidroo@gmail.com

Sõmeru Noorte Loodus-ja tehnikamajas
KUNSTRING noortele ja täiskasvanuile

Väikeste sammudega suure kunsti poole

12. veebruar 2024
kell 18 - 20.30

METSA-VARJUD

Juhendaja:
Mari Riina Mölder

Info ja registreerimine: Piret Laidroo tel 53021521,
e-mail: piret.laidroo@gmail.com

Vallavalitsuses otsustati

10. jaanuaril

- Eraldada toetust mittetulundusühingule Uus Uhtna projekti „Uhtna kogukonnale generaatori soetamine kriisiks valmisoleku tõstmiseks“ summas 146.40 eurot.
- Anda nõusolek OÜle KAH korraldada 27.01 Sõmeru alevikus Tiigi tänaval Murutraktorite Kestvuskross (Murutraktorite Liiga I etapp).
- Seada tähtajatu sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Näpi alevikus asuva Rakvere valla omandis oleva Näpi tee J1 kinnistu koormamiseks sundvaldusega. Koormatava ala suuruseks katastriüksusel on ca 66 m².
- Algatada Ubja külas Pae tee 1 maaüksusele hoonestusõiguse seadmise menetlus. Nõustuda Pae tee 1 maaüksuse riigi omandisse jätmisega ja sellele hoonestusõiguse seadmisega plaani- ja kaardimaterjali alusel koostatud maaüksuse plaanile ehitise omanike kasuks. Määrata ehitise teenindamiseks vajaliku maa suurus ligikaudu 3487 m², lähiaadressiks Ubja küla, Pae tee 1 ja sihtotstarbekes elamumaa. Maa maksustamishind on 680 eurot ning ehitise eeldatav püsivuse aeg 20 aastat.
- Nõustuda Veltsi külas Vahemetsa katastriüksuse jagamisega vastavalt jagamise skeemile ning määrata moodustatavatele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed: Vahemetsa ja Kivistiku katastriüksused sihtotstarbega maatulundusmaad.
- Määrata Taaravainu külas asuvale liikluspinnale kohanimi Elise tee.
- Eraldada toetust Murutraktorite kestvuskrossi (Murutraktorite Liiga I etapp) läbiviimiseks 865 eurot ajavõtusteammi teenuse eest tasumiseks ning karikate ja medalite ostmiseks.

17. jaanuaril

- Eraldada toetust Mittetulundusühingule Sõmeru Start projekti „Avatud Õpikoda Sõmeru noorte loodus- ja tehnikamajas“ läbiviimiseks summas 1200 eurot.
- Eraldada toetust mittetulundusühingule Rakvere Valla Palliklubi projekti „Škoda Kossuliiga 2023/2024“ Lääne-Virumaa Kossuliiga osavõtumaksu II osamakse kulude katmiseks summas 700 eurot.
- Anda ehitusluba Näpi-Roodevälja kergliiklustee rajamiseks asukohaga Näpi alevik Oru tn 1, Oru tänav, 17208 Näpi tee, 17208 Näpi tee T1, Linnasetehase raudtee, Näpi kergtee, Näpi tee, Näpi tee 2, 6, J1, J2, Roodevälja küla Arkna tee 26b, J1, J4, Rakvere Raudteejaam, Raudtee, Ridala tn 12, 13, Ridalatänav, Roo tn 12, 15a, Roo tänav, Roo tänav L2, Suurevälja, Vahtra allee J1, Rakvere vald.
- Anda ehitusluba abihoone püstitamiseks Kriidisoo põik 3 Taaravainus.
- Anda luba eksponeerida välireklaami keevisraamil reklaamitreileril vastavalt asendiplaanile ja kavandile Tõrremäe külas 23 Rakvere-Haljala tee kinnistul.
- Kehtestada Sõmeru alevikus Markuse ja Kabeli kinnistute detailplaneering, mille lahutamatuks osaks on Evox OÜ töö nr DP-EX 2-21.
- Nõustuda Raudlepa külas Maasika katastriüksuse jagamisega vastavalt jagamise skeemile ning määrata moodustatavatele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed: Maasika sihtotstarbega elamumaa; Maasikapõllu, Lutsu ja Lutsumetsa katastriüksused maatulundusmaad; Raudlepa tee sihtotstarbega transpordimaa.
- Nõustuda Paatna külas Kruusiaugu katastriüksuse jagamisega vastavalt jagamise skeemile ning määrata moodustatavatele katastriüksustele lähiaadressid ja sihtotstarbed: Kangrumäe ja Pihlaka katastriüksused sihtotstarbega maatulundusmaad ning Kase katastriüksus sihtotstarbega elamumaa.

Projekt „Biojätmete kogumiskonteinerite ja kompostrite soetamine Rakvere valla kodanikele“

ALLIKAS: BAUHOF

Sihtasutus Keskkonna- investeringute Keskus tegi 8. detsembril otsuse nr 1-25/1870, millega otsustati toetada Rakvere valla projekti „Biojätmete kogumiskonteinerite ja kompostrite soetamine Rakvere valla kodanikele“.

Rakvere vallavalitsus taotles SAlt Keskkonna- investeringute Keskus toetust Rakvere valla alalistele elanikele 380-liitrite soojustamata kompostrite (70 tk) ja 140-liitrite kogumiskonteinerite (20 tk) soetamiseks. Eesmärk on parandada Rakvere valla alaliste elanike tingimusi tekkekojal biojätmete ringlusse võtmiseks või nende üleandmiseks jäätmekäitlejale oma kodu juurest. Antud projekt on oluline, et vähendada biojätmete sattumist segaolmejäätmete hulka ning soodustada nende ringlusse suunamist.

Projekti maksumus kokku on 7050 eurot, millest maksimaalselt 5640 eurot (80%) on SA Keskkonnainvesteringute Keskus poolne toetus ning 1410 (20%) on omafinantseering.

Projekt kestab kuni 31.03.2025.

Rakvere vallavalitsus ootab soovijate vabas vormis avaldusi **e-posti aadressile sandra.schmidt@rakverevald.ee**

Kriitiliste maavarade tark väärindamine loob arvestatava majandusliku võimaluse Eestile

Sellise teate saatis 19. jaanuari välja Kliimaministeerium

Kliimaminister Michal: meil leiduvate kriitiliste maavarade tark väärindamine loob arvestatava majandusliku võimaluse Eestile.

Kliimaminister Kristen Michal andis 18. jaanuari kabinetinõupidamisel valitsuse liikmetele ülevaate käimasolevatest uuringutest, mille eesmärk on kaardistada Eestis leiduvad kriitilised tulevikumaavarad. Tulevikumaavarade tark väärindamisel on Michali hinnangul võimalik Eestile luua arvestatav majanduskasvu toov arenguvaldkond.

„Eesti Geoloogiateenistus uurib põhjalikult meil leiduvaid varusid. Kriitilise tähtsusega tulevikumaavaradest leidub meil haruldasi muldmetalle üheskoos fosforiidiga. Mitmesaja meetri sügavusel kristalises aluskorras on leitud veidi kuldagi, seda siiski vähem kui teisi metalle. Suure tõenäosusega on Eesti aluskorras samasugused maagistumisvööndid kui Soomes-Rootsis, aga sügavamal. Seni aga pole

Eesti aluskorra potentsiaali piisavalt uuritud,“ rääkis Michal.

Minister selgitas, et Geoloogiateenistuse hinnangul võib Eesti aluskorras olla esialgsel andmel umbes pool miljardit tonni rauamaaki, millel oleks tulevikus Eestile suur majanduslik potentsiaal, kui selle väärindamiseks on keskkonnanõudiv viis ning uuringud kinnitaksid kaasnevate metallide esinemist kasutuselevõtuks sobivas koguses.

„Oleme uuringute käigus saanud esmast informatsiooni, millest on juba võimalik järeldada, et Eesti aluskorras leidub tõenäoliselt ka väärismetalle,“ ütles ta.

Eesti Geoloogiateenistuse tulevikumaavarade ja kaasnevate ressursside uuringu üheks eesmärgiks on laiendatud Aru-Lõuna endisel karjäärialal välja selgitada efektiivse ja keskkonnasäästliku maavarade väärindamise võimalused. Laiendatud Aru-Lõuna alal leidub umbes 16 megatonni fosforiidi kontsentrati P205, sisaldusega umbes 30%. Sellise kontsentrati turuväärtus on viimase viie aasta keskmiste hindade

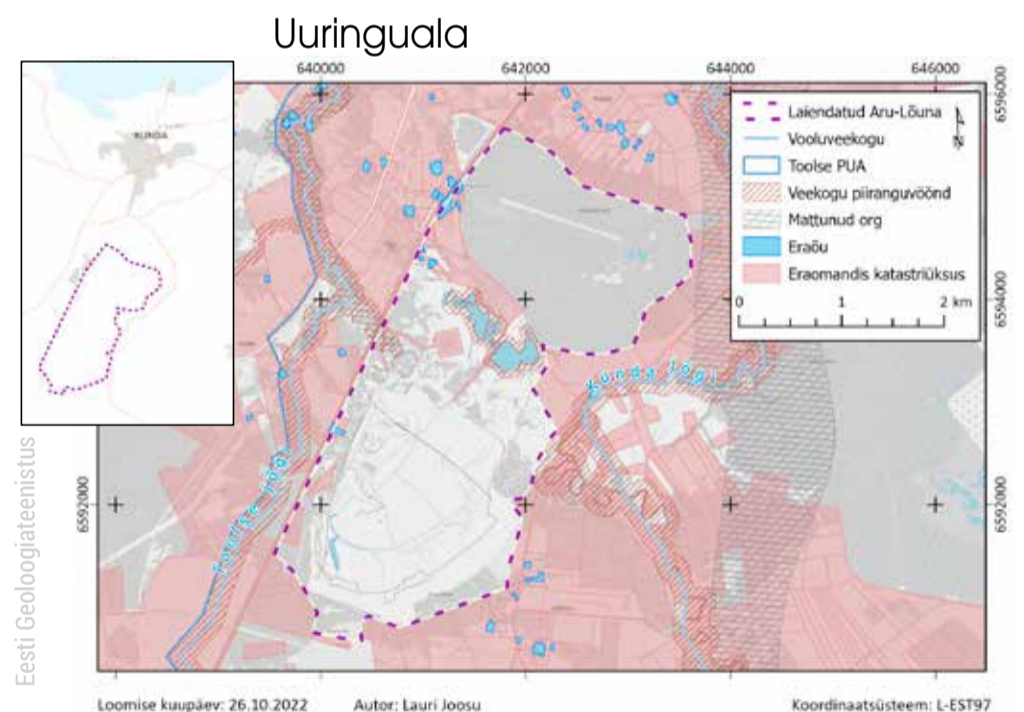
kohaselt 2,8 miljardit eurot, hetke hindadega 5,6 miljardit eurot.

Michali sõnul peaks uuring välja selgitama muuhulgas ka näiteks seda, kas Eesti fosforiidist toodetud fosforhapet oleks võimalik puhastada piisavalt, et seda saaks kasutada elektriautotööstuses LFP (liitiumraud-fosfaat) tüüpi akude tootmiseks.

„Muidugi on fosfor vaid väike, ehkki oluline sõiduauto aku osa, ent laiendatud Aru-Lõuna alal olevast fosfori kogusest võiks hinnanguliselt toota 85 miljoni sõiduauto akud, mistõttu selle varu väärtus on suur,“ märkis kliimaminister.

Eestis on ka teist akude komponenti, rauda. LFP akusid kasutatakse täna juba enam kui poole kõigi elektriautode tootmisel. Prognositakse, et selliste akude osakaal kasvab 2030. aastaks 60 protsendile.

Haruldasi muldmetalle hakatakse Eestis juba lähema kahe aasta jooksul väärindama NEO magnetitehases, see tähendab, et Eestis on ainsana Euroopa Liidus juba täna selliste maavarade töötlemise kogemus.

Uuringu esimese etapi tulemuse kohaselt leidub uuringualal väljaspool olemasolevaid mäerandisi ka 20-35 miljonit kuupmeetrit kõrgemargilist lubjakivi, mis vastab hinnanguliselt 20-35 aasta Harjumaa tarbimisele.

Selleks, et riigi poolt sõnastatud tingimustel oleks võimalik meil leiduvaid kriitilisi tulevikumaavaraid kasutusse võtta, loob Kliimaministeerium kontsessioonimehhanismi.

„Kontsessiooni eesmärk on tagada riigile juhtroll ressursikasutuse tingimuste määramisel ning teenida

maavarade väärindamise võimalusest Eesti rahvale maksimaalne hüve loodust ja ümbruskonda hoidval viisil,“ selgitas Kristen Michal.

18. jaanuari valitsuskabineti kohtumisel anti mandaat maavarade kontsessioonimehhanismi regulatsiooni väljatöötamiseks ning ülesanne Kliimaministeeriumile koos Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga analüüsida, kuidas Eestis leiduvaid kriitilisi toormeid oleks võimalik tulevikus

kaevandada ja väärindada viisidel, mis maksimeeriks selle kasu Eesti majandusele.

Kriitiliste toormetega seotud uuringute uusi tegevusi ja tulemusi ning maavarade kontsessiooni mehhanismi esialgsel kontseptsiooni tutvustab Kliimaministeerium ja Eesti Geoloogiateenistus valitsuskabinetile uuesti hiljemalt selle aasta lõpus.

VIKTORIA KORPAN
Kliimaministeeriumi avalike suhete osakonna nõunik

Eesti Vabariigi 106 aastapäeva pidulik tähistamine

22. veebruaril kell 18.00

Sõmeru keskusehoones

Valla aumärkide ja
tänuplaatide üleandmine

Üles astuvad Metslind & Jaan Eerik Priks
Sõmeru Põhikooli poiste ansambel

*Olgu rõõmu ja silmade sära,
olgu paljugi nii nagu enne,
aga rohkem kui ühtegi vara,
olgu sul tervist ja õnne!*

*Õnnetleme veebruarikuu
juubilare ja sünnipäevalisi*

97. sünnipäeval
DEESY KÄRNER Ussimäe

94. sünnipäeval
ELLA PAAS Lepna
MELITA AIMSALU Tobia

92. sünnipäeval
RENATE TÕSKEVITŠ Sõmeru

90. sünnipäeval
LAINE NURGA Sõmeru

89. sünnipäeval
MAIRI TEIVEJÕE Sõmeru

88. sünnipäeval
EEVI AASA Tõrma
LUULE MÄE Veltsi
HELJU-MARIANNE ROOV Ubja
HELDI TEPPAN Tõrma
HELJA LATIKAINEN Sõmeru

87. sünnipäeval
MARIS PRUER Lepna

85. sünnipäeval
ANTS LIIMA Uhtna
HELLE-KAJA POHLAK Rägavere

84. sünnipäeval
ÜLO ANGA Näpi
MAILE HIIET Soosaluse
VAIKE REINSALU Ubja

83. sünnipäeval
VLADIMIR VILBRANT Katela

82. sünnipäeval
HELGI NIKOLAJEVA Kaarli
ANNE-REET PIISPEA Rahkla
HELGA ANNUKA Näpi
MARI ERM Ussimäe

81. sünnipäeval
ANU KUUSE Aresi
SIIRI SARANDI Näpi
AINO PIRN Tõrremäe

80. sünnipäeval
PEETER POOM Tõrma
MALLE TOIGER Sõmeru
JAAN RAKSO Sõmeru
TIIU OTS Muru

75. sünnipäeval
MAIE ORG Sõmeru
IRENA SALL Sõmeru

70. sünnipäeval
HELMİ RUBINOVA Roodevälja
MAIE KULLIK Taaravainu
TIIA SIHVART Lasila
RIHO AUNAPUU Vaeküla
SIRJE IDEON Tõrremäe

24. VEEBRUARIL
KELL 7.29

EESTI VABARIIGI 106 AASTAPÄEVA
LIPU HEISKAMINE
UHTNA KÜLAPLATSIL

KAASA TEEVAD TANTSUMAIAS,
MTÜ UUS UHTNA

PAKUME SOOJA JUUA JA KILULEIBA

24. VEEBRUARIL KELL 8.45
PÄRJA ASETAMINE RÄGAVERE
AUSAMBA JUURES

25. veebruaril kell 13.30
Ubja külakeskuses

Vabariigi
aastapäeva
kontsert

Esineb rahvapilli ansambel
Kungla.

Üles astuvad kohalikud noored.

*Hea kogukond,
tulge
kontserdist
asa saama!*

IN MEMORIAM

KOIDU TARUM

11. detsember 1952 - 1. jaanuar 2024
Naisansambel Elurõõm juhendaja 16 aastat

Üle aasta kestnud võitluses raske haigusega jäi Koidu kaotajaks ja lahkus igavikuteele 1. jaanuaril 2024.

Veel paar kuud varem, üle hulga aja lauluproovi tulnuna oli ta nagu ikka Koidu - rahulik-rõõmus oma tasasel moel, plaanid uute laulude õppimiseks tehtud ja jõuludelegi mõeldud. Aga kõhnemaks jäänud ja kuidagi habras oli ta. Taas koos lauldes olime lootusrikkad, et kõik läheb nii, nagu ikka on aastaid läinud. Et pikal, pimedal ja hallil sügistalvel on jälle kord nädalas need mõned tunnid, mil lauldes ununevad argimured ja valutavad luud-liikmed.

Kui tookord laulud lauldud said, istusime natuke aega kohvitassi taga, sest naiste suvised sünnipäevad olid ju tähistamata. Seal siis Koidu rääkis täpsemalt oma tõvest. Vaatamata olukorra tõsidusele oli ta lootusriikas, sest pikaajaline raviplaan oli ju tehtud ja see töötas paranemist. Ometi see töötus täide ei läinud ...

Nii jäävad meile vaid need koos lauldud elujaatavad ja hinge-
kosutavad laulud, mille tummaks tunnistajaks tüsedaks paisunud
noodimapp.

Aitäh, Koidu, et hoidsid meie hääled ja hinge kellad
helisemas!

Naisansambli Elurõõm nimel
Reet Simson

TÄHELEPANU!

Otsime Ubja külakeskuse meeskonda hea
suhtlusoskusega õmblejat, kes viiks läbi
kogukonna õmblustöös õpitubasid, kus huvilised
saavad oma tarbeks õppida õmblustöid tegema.

Samuti oleks kogukonnaliikmetel võimalik vajadusel
pöörduda erinevate õmblustöödega tema poole, et
õmblusteenust kasutada (nt lukvahetus, riiete parajaks
tegemist, voodipesu õmblamine jne).

Lisainfo
merli.tml27@gmail.com

Õu elu nagu linnul tormis
nü ootamatult murdus õhtu eel ...

Mälestame

LIIVIA REIGO	25.09.1954–03.01.2024 Aluverre
TÕNIS KELDSAR	09.12.1946–05.01.2024 Ussimäe
TOOMAS HÖÖVEL	28.09.1966–05.01.2024 Arkna
TÕNU TÕEVÄLJA	08.11.1956–07.01.2024 Ubja
VILLEM ROOSVÄLI	21.07.1947–10.01.2024 Arkna
ALVINE TAMMOJA	16.07.1930–13.01.2024 Sõmeru
ANNE-LIIS KÖLLO	15.07.1943–17.01.2024 Uhtna

*Kõik maailma mured kaovad
iga kord, kui ta teile naeratab.*

Dalju õnne, uus vallakodanik!

SAARA Sämi küla